

Fakta

Kroatia

* Kroatia går inn i EU 1. juli. Inn-tredenen i unionen fikk 66 prosent ja-stemmer i en folkeavstemning i fjor. Landet søkte om medlemskap i 2003.

* Den kroatiske arbeidsledigheten er på 22 prosent, økonomien krympet med 2 prosent i fjor.

* Har omtrent 4,5 millioner innbyggere.

* Ble uavhengige fra Jugoslavia 25. juni 1991.

Kilde: NTB og Wikipedia

Usikker: – Jeg følger jo med på nyhetene, men jeg har ikke fått med meg hva det med EU dreier seg om, sier Nada Dukic (66) i Osijek helt øst i Kroatia.

FOTO: RAGNAR SKRE

Skeptisk: – EU virker på meg som et nytt Sovjetunionen, sier Ivan Martinko (60) (t.h.) i Karlovac, Kroatia.

FOTO: RAGNAR SKRE

– Hvem i EU kommer til å gi meg jobb?

Elverksarbeider Boris Stojanovic frykter for hva som kan skje hvis jobben hans blir privatisert.

I Osijek står hundrevis av kilometer ny firefelts motorvei nesten ubrukt. Tomme servicestasjoner for trailere vitner om at noen har hatt store ambisjoner om vekst som har uteblitt.

I landsbyen Branjin Vrh på grensen mot Ungarn står Boris Stojanovic (40) langs veien og prøver å selge en gammel bil av merket Yugo.

Han sier at fire personer har jobb i hans gate, der det bor 21, og frykter at han også mister jobben når det statlige elverket han arbeider for blir privatisert.

– Jeg er 40 og har tre barn. Hvem i EU kommer til å gi meg en jobb, spør Stojanovic.

– Nykolonialisme

Å komme seg inn i EU-varmen har vært opplest og vedtatt i kroatisk politikk i 20 år.

For ett år siden ble kroatene spurt om de ville at Kroatia skulle inn i EU i en folkeavstemning. Den ga to tredels flertall, men hadde lavt framstøt: Bare 42 prosent av de stemmeberettigede deltok. Den lave valgdeltagelsen betyr at bare 1,3 millioner stemte ja, i et land med 4,4 millioner innbyggere.

Stipe Cuskovic, redaktør av den kroatiske utgaven av Le Monde Diplomatique, sier regjeringen brukte skremselsretorikk for å sikre et ja til EU.

– Sosialministeren truet med at folk ville miste pensjonen hvis ikke de stemte ja, sier Cuskovic.

SKEPTISK

«Mange her tror at EU vil løse problemene for OSS.»

STIPE CUSKOVIC
REDAKTØR
I KROATISKE LE MONDE DIPLOMATIQUE

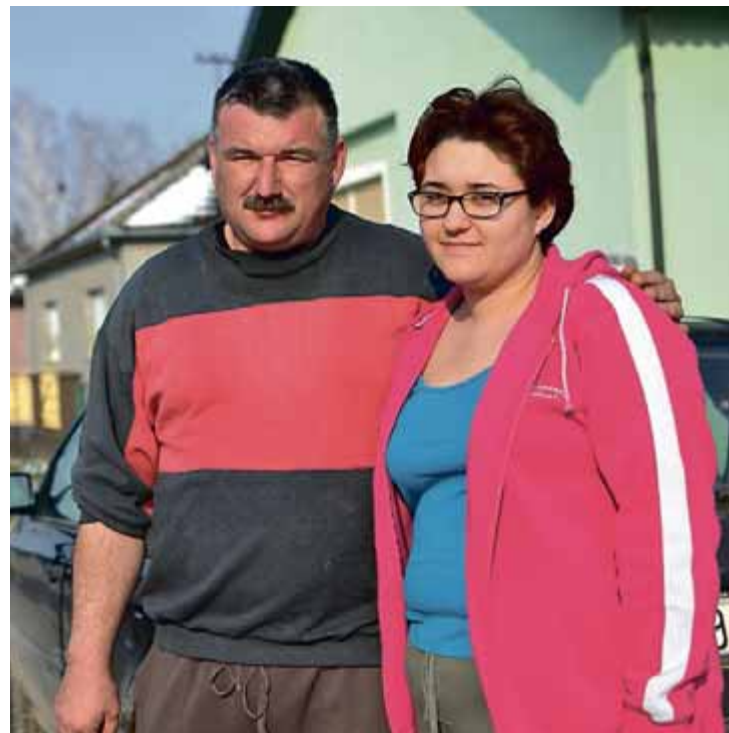
Cuskovic, som er aktiv i Center for Labor Studies og del av et venstresradikalt miljø ved universitetet i Zagreb, er ikke positiv.

– Mange her tror at EU vil løse problemene for oss. Det er en form for nykolonialisme, som bunner i selvforakt, sier han.

Likegyldige

I arbeiderklassebydelen Dubrava er de fleste vi treffer enten likegyldig eller imot EU.

– Regjeringen har ikke skaffet oss en god avtale. Jeg er imot. Det er fordi jeg har hørt fra venner hvordan det har gått i Polen. Venner av meg der har fortalt at folk har fått det verre, sier bibliotekar Ivana Jirsak (34).

Bekymret: Elverksarbeider Boris Stojanovic frykter for jobb og framtid for seg og sine barn i Kroatia. Datteren Dajana (18) går siste året på skolen.

FOTO: RAGNAR SKRE

kriserammet EU

– De har sluppet av for mye, og bankene grep sjansen. Det kan ikke skje her. Vi har ressurser: vann og skog, sier Nenadic.

Nenadic var landbruksfunksjonær i det offentlige den gang dette het Jugoslavia.

– Jugoslavia skulle aldri ha blitt oppløst. Hvis ikke det hadde skjedd, kunne vi blitt et av de første østblokklandene til å bli medlem, sier han.

Færre bønder

Nenadic forteller at småbøndene gjorde opprør her tidligere i år, i kjølvannet av høye bakterielle

verdier i melken som bøndene mente var resultat av sabotasje. Alle bruk på mindre enn 400 hektar er gått dukken, ifølge Nenadic.

Landbruksanalytiker Goran Dulic bekrefter det har vært en voldsom avskalling av bønder i landet de siste årene.

– I snitt mister vi ti småbruk per dag, dels på grunn av feilslått politikk og dels på grunn av hard konkurranse. Jeg frykter at landbruket slik vi kjenner det i Kroatia skal gå tapt fordi vårt ikke på noen som helst måte er i stand til å konkurrere, verken finansielt eller teknologisk. EUs

lovgivning er skrevet for de store selskapene, sier Dulic.

Pressetalsperson i Belje, Marjana Biljakovic, sier selskapet er forberedt på inntreden i det indre marked, som er ventet å skje 1. juli.

– Vi bruker allerede moderne teknologi, og våre ansatte er høyt utdannet. Vi kan konkurrere med andre suksessfulle konsern i Europa, sier hun, men legger til at bare ti prosent av Beljes produksjon går til eksport.

RAGNAR SKRE
redaksjonen@nationen.no